

visine vozarine, te podliježe kao svaka druga isprava protudokazu u pogledu činjenica u njoj navedenih. Zbog toga se u pogledu nastajanja obveze primaoca tereta da isplati vozarevo potraživanje ima smatrati konstitutivna činjenica da je prijevoz izvršen, i da je primalac primio teret; nikako se takav konstitutivni značaj ne može pripisati samoj ispravi, koja protudokazom može biti obeskrepljena. Obveza primaoca tereta da plati prijevozne troškove i bez voznog lista slijedi i iz činjenice da nedostatak voznog lista ne sprječava primaoca tereta da prevezenu robu uzme u svoju vlast, pa da na temelju toga ističe zahtjeve, koji mu iz vršenja ovlaštenja da raspolaže robom proizlaze prema svakomu, pa i proti samom vozaru.

Na zauzeto stajalište nema utjecaja pitanje da li je u konkretnom slučaju prevozninu bio dužan platiti prodavalac ili kupac, jer su ti odnosi regulirani kupoprodajnom pogodbom u koju vozar ne ulazi. Primalac, koji je platio vozarinu koju u smislu kupoprodajne pogodbe nije bio dužan platiti, obračunat će izvršenu isplatu sa svojim prodavaocem.

Z.R.

VIŠI PRIVREDNI SUD NR HRVATSKE

Drugostepena presuda od 14.VIII 1962.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Vladimir Borić, dr Božidar Zubić

Propisi Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova o zastari potraživanja primjenjuju se i na čamce - Priznanje duga, da bi uvjetovalo prekid zastare, mora biti određeno i jasno

Stranke su sklopile ugovor o korištenju motornog čamca za prijevoz putnika morem. U sporu koji je među njima nastao radi plaćanja vozarine, tužitelj je bio odbijen, jer je prvostepeni sud odredio da je njegovo potraživanje u smislu čl.21 Zakona o zastarjivosti potraživanja zastarjelo. Isto je tako prvostepeni sud utvrdio da zastara nije prekinuta priznanjem.

Tužitelj se žalio. Drugostepeni sud je žalbu odbio iz slijedećih bitnih razloga:

Utruženo je potraživanje zastarjelo, ali ne prema propisima Zakona o zastarjevanju potraživanja, kako to pogrešno uzima prvostepeni sud, već na osnovu čl.128 st.1 Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova, jer se radi o potraživanju iz ugovora o iskorištavanju pomorskog broda.

Iz ugovora od 1.VII 1959., koji su stranke nazvale ugovorom o zakupu, vidi se da je predmet ugovora bio korištenje tuženikova motornog čamca za prijevoz putnika morem, uz uvjete sadržane u

ugovoru. Radi se dakle o ugovoru o iskorištavanju pomorskog broda, jer se u smislu čl.8 t.1 citiranog zakona brodom ima smatrati svaki plovni objekt, podesan za plovidbu morem. Zbog toga imaju se i na nazočni spor primijeniti odredbe ZUIPB, pa među njima i one o zastari potraživanja.

Prema se propisi čl.128 ZUIPB odnose i na slučajeve kad je tražbina nastala iz zakupa broda, pa bi dakle i u tom slučaju vrijedio jednogodišnji zastarni rok, ipak je potrebno ustanoviti da se u ovom slučaju nije radilo o ugovoru o zakupu, već o brodarskom ugovoru na vrijeme. Ovo slijedi iz sadržaja ugovora kojim se tužitelj obvezao da svojim brodom i posadom vrši za tuženika i po njegovim uputama putovanja na određenim pravcima plovidbe radi prijevoza putnika, i to za vrijeme trajanja valjanosti ugovora. Ovo su stranke utvrdile na jedan mjesec dana, tj. od 1.VIII do 31.VIII 1959., a zatim taj rok sporazumno produžile do 8.IX 1959., što je Prvostepeni sud pravilno utvrdio. Potraživanje tužiteljevo dospjelo je u smislu ugovora, i to u čl.6 istoga, na koncu svakog mjeseca u kom se plovidba vrši, pa prema tome i za plovidbu izvršenu do 31.VIII 1959., a za plovidbu između 1.IX i 30.IX, dana 30.IX 1959. Rok zastarjevanja tako dospjelih tražbina istekao je stoga 31.VIII 1960., odnosno 30.IX 1960., a tužba je predana 12.X 1961. Utuženo je potraživanje dakle u cijelosti zastarjelo.

Nije prihvatljiva tužiteljeva žalba u pogledu utvrdjenja prvostepenog suda da u ovom spornom slučaju nije došlo do prekida zastare. Razumije se da bi s obzirom na primijenjeni materijalni propis moglo doći u obzir samo priznanje izvršeno prije 31.VIII 1960., odnosno prije 30.IX 1960. Navodna priznanja iz 1961.g. ne mo-

gu stoga biti od utjecaja, pa se sud njima ni ne bavi. Što se pak tiče navodnog priznanja izvršenog u 1960.g., ovaj sud u cijelosti usvaja razloge prvostepenog suda, zbog kojih tvrdi da takvo priznanje nije učinjeno.

Da bi moglo postići pravni učinak, priznanje duga mora biti određeno i jasno, jer samo takovo određeno i jasno priznanje čini suvišnim pokretanje parnice i ustajanje tužbom. Okolišajuće izjave i ponude da se nastali spor riješi ne neki drugi način, potvrđuju postojanje spora, a ne priznanje duga. Izrazi pak "otpišite dug" pokazuju samo namjeru dužnika da dug ne plati. Takvi izrazi stoga se ne mogu smatrati priznanjem.

Z.R.